

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมใน อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาบทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของประชาชน ๒) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mix Method Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร ได้แก่ ประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมี จำนวน ๖๘,๘๓๒^๑ คน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๙๗ คน และทำการเทียบสัดส่วนตามตารางที่ ๓.๑

^๑ทะเบียนราษฎรอำเภอวังน้อย วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ปี พ.ศ.๒๕๕๕.

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เทศบาลตำบลตาเสา	๑๙,๓๐๖	๖๕
องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อตาโล่	๕,๗๒๔	๓๙
องค์การบริหารส่วนตำบลวังน้อย	๖,๖๗๒	๔๓
องค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร	๗,๑๕๖	๔๘
องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ	๔,๔๒๗	๓๖
องค์การบริหารส่วนตำบลพยอม	๑๒,๔๑๔	๖๒
องค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา	๓,๑๑๗	๒๔
องค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา	๓,๓๕๗	๒๕
องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวงาม	๒,๓๒๗	๒๒
องค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ	๔,๓๓๒	๓๓
รวม	๖๘,๘๓๒	๓๙๗

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก.แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยประยุกต์ใช้หลักธรรมดังที่ปรากฏอยู่ในพุทธปิฎกสูตรโดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๑) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาบทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔. สร้างเครื่องมือ

๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗. ปรับปรุงแก้ไข

๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๒) ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น ตามกรอบของการศึกษาบทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้ศึกษาได้ ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนด โดยแบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปลายปิดจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพและรายได้ จำนวน ๕ ข้อ

ตอนที่ ๒ ข้อมูลบทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมใน อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของประชาชนใน ๒ ด้าน ด้านละ ๑๐ ข้อ ได้แก่ ๑) ด้านการส่งเสริมคุณธรรม ๒) ด้านการส่งเสริมจริยธรรม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนดังนี้^๒

๕ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	มากที่สุด
๔ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	มาก
๓ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	ปานกลาง
๒ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	น้อย
๑ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ในการ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นปลายเปิดให้ เลือกรับตอบโดยเสรี

^๒ชุดิระ ระบอบ และคณะ, **ระเบียบวิธีวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิต,๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

๓) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือ ที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธาน และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน

๑) อาจารย์ ดร.พิเชฐ ทั้งโต ตำแหน่งหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ สังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น ตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) ผศ.ดร.โกนิฐ ศรีทอง ตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) ผศ.อนุภูมิ โชวเกษม ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕) ผศ.ชัชชัย ไชยสา ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) ได้ค่ามากกว่า ๐.๐๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) แก่บุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ คนเพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient)^๓ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๙

ข. แบบสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลโดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Intertie) มีสาระสำคัญของการสัมภาษณ์ดังนี้

^๓สิน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๑. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

๒. บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก.เชิงปริมาณ

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการบันทึกเทปในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงเจ้าคณะอำเภอวังน้อย ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากพระสงฆ์และประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามจำนวน ๓๙๗ ฉบับโดยแจกกับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองแล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๓๙๗ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

ข.เชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

๑) การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความงานวิจัยและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใน ๒ ด้าน คือ

๑) ด้านการส่งเสริมคุณธรรม

๒) ด้านการส่งเสริมจริยธรรม

๒) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ และขอนหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Information) ทั้งหมด ๖ ท่าน ได้แก่

๑. นายสะอาด สาธิมารภ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล

๒. นายโอด สะวียมาส มัคทายก

๓. นางศรีณรัตน์ พิวัชรเบญจกุล ข้าราชการประจำ

๔. นางอุษณีย์	ไกรสุริยวงศ์	ครูพยาบาล
๕. นางอัญชลี	หนองแสง	พยาบาลบาประจำ
๖. นางจินนิชติชา	มะมม	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ

เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ที่แต่ละท่าน

๓) การสัมภาษณ์ประชาชนในอำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๖ ท่าน ช่วงวันที่ ๑๕ เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๑๙ เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๕๕ รวมเป็นระยะเวลา ๕ วัน

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนา ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในอำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในอำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้แปลผลข้อคำถามที่ได้จากการประเมินผลมีดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐	หมายถึง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙	หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙	หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙	หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙	หมายถึง น้อยที่สุด

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจะทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๕.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามลำดับความสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ จากนั้น จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาประกอบบริบท (Context Content analysis Technique)